

Vrijwel elke onderneming kent werkzaamheden, die weinig vooropleiding vragen en routinematig worden uitgevoerd. Veelal zijn ze onderdeel van functies van hoger opgeleide medewerkers, die daardoor misschien niet optimaal worden ingezet.

Het UWV is op zoek naar zulke werkzaamheden, vertelt Henny Mulders, adviseur inclusieve arbeidsorganisatie.

“Samen met de Universiteit van Maastricht hebben we een methode ontwikkeld om deze zogenaamde elementaire taken op te sporen en ze te combineren tot een takenpakket voor mensen met een arbeidsbeperking en weinig opleiding. Het gaat om mensen die door hun beperking niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.” De regering, de werkgevers en de vakbonden hebben afgesproken om in de periode 2015-2026 125.000 banen extra te realiseren voor deze mensen. Sinds de invoering van de Participatiewet kunnen zij in principe niet meer terugvallen op een sociaal vangnet, zoals een uitkering of beschut werk.

KWETSBARE, MAAR WAARDEVOLLE MEDEWERKERS

Zo'n 90 procent van degenen die in aanmerking kwamen voor een uitkering (Wajong, Wsw), hebben een ontwikkelingsstoornis en daardoor een verstandelijke beperking, of zijn mensen met gedragsproblematiek, zoals autisme of ADHD. Ook mensen met psychische problemen, zoals angsten of een depressie, vallen onder deze groep. “Men is geneigd ze te reduceren tot hun diagnose en gaat er dan van uit dat iedereen die dezelfde diagnose heeft gekregen ook dezelfde verschijnselen heeft. Maar de stoornissen kunnen zich op veel verschillende manieren uiten. Wat ze wel gemeen hebben is, dat het gaat om kwetsbare mensen die extra aandacht nodig hebben. Maar als je daar goed mee omgaat, dan zijn het zeer waardevolle en uiterst gemotiveerde medewerkers.” Het overgrote deel van deze arbeidsgehandicapten is laag opgeleid. “Ze hebben werk nodig dat is afgestemd op hun mogelijkheden en zullen vooral kunnen werken in ondersteunende functies. Ook hebben ze meer begeleiding nodig dan gebruikelijk is in bedrijven en instellingen.”

METHODIEK INCLUSIEVE ARBEIDSORGANISATIE

Het UWV adviseert en ondersteunt werkgevers die deze mensen in hun bedrijf willen opnemen. “Voorwaarde voor succes is dat de hele organisatie erachter staat, van de top tot de werkvloer. Het vereist vaak een andere werkwijze en een herverdeling van taken om tot een geschikte functie te komen. De werkgever wordt financieel gecompenseerd voor de lagere productiviteit en voor de extra begeleidingskosten.” Volgens de methodiek van het UWV worden de werkprocessen geanalyseerd om de elementaire taken op te sporen. “Het gaat dus om werk waarvoor geen vooropleiding nodig is. Vaak is

het routinematig werk, dat al doende kan worden aangeleerd. In de meeste bedrijven is dit type werk wel aanwezig, maar dan als onderdeel van functies waarvoor op zijn minst een startkwalificatie nodig is. We onderzoeken uiteraard ook of deze taken wel losgekoppeld kunnen worden van de betreffende functies. Het mag niet leiden tot verstoring van de werkprocessen of ongewenste neveneffecten voor andere werknemers. Er moet geen afbreukrisico zijn. De combinatie van deze elementaire taken levert een takenpakket op, waarvoor we vervolgens geschikte kandidaten in de doelgroep zoeken. Met een goede begeleiding zijn zij binnen een aantal maanden ingewerkt en kunnen zij, naar vermogen, een productieve bijdrage leveren. De andere medewerkers kunnen zich daardoor op hun kerntaken concentreren, de taken waarvoor hun kennis en ervaring nodig is. Deze herverdeling van taken is dus ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt interessant.” Mulders noemt als voorbeeld het Slotervaartziekenhuis, waar mensen met een arbeidsbeperking onder andere zorgen voor de taakverlichting van verpleegkundigen door bedden op te maken en te helpen bij de maaltijdverstrekking. Mulders is er heel stellig in: “We vinden overal eenvoudig werk.”

OPLOSSINGEN BIJ WERKDRUK OF SCHAARSTE

Het inzetten van arbeidsgehandicapten kan zo een oplossing bieden voor de werkdruk in een bedrijf. “Als medewerkers werkdruk ervaren of vaak moeten overwerken, is men geneigd iemand extra aan te nemen die hetzelfde werk kan doen. Maar misschien is het mogelijk de werkdruk te verlagen door eenvoudige taken over te dragen aan iemand met een beperking. Datzelfde geldt bij schaarse groepen, zoals technici, en het kan helpen bij het gezond laten doorwerken van oudere medewerkers, bijvoorbeeld door lichamelijk zwaarder werk over te dragen. Mensen binnenhalen om mensen aan boord te houden!”

SOCIAAL ÉN ECONOMISCH ONDERNEMERSCHAP

Henny Mulders benadrukt dat het geen verzoek is om liefdadigheid of dat men speciaal op zoek is naar sociaal voelende ondernemers. “Het moet wat opleveren voor het bedrijf. We hebben dit nu bij zo'n honderd bedrijven toegepast en positieve ervaringen opgedaan. We bevinden ons in een overgangsfase: we komen uit een compensatiemaatschappij, waarin vooral werd gekeken naar wat mensen niet kunnen en ze met een uitkering op een zijspoor kwamen, en we gaan naar een participatiemaatschappij, waarin iedereen naar vermogen aan het werk is. We realiseren ons heel goed dat werkgevers daarin de spil zijn.” <<

QUICK SCAN

HÉT PROBLEEM VAN DE MARKT

» Sinds 1 januari 2015 kunnen arbeidsgehandicapten in principe niet meer terugvallen op een uitkering of beschut werk. De meesten moeten bij reguliere werkgevers aan de slag. In het sociaal akkoord is vastgelegd dat overheid en bedrijfsleven extra banen gaan creëren voor deze mensen. Veel werkgevers zien er nog tegenop om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Ze kunnen zich ook nog geen beeld vormen van het werk dat ze zouden kunnen doen.

ONZE VISIE

» Het UWV heeft werkgevers nodig om te bewerkstelligen dat iedereen naar vermogen kan bijdragen aan de maatschappij. In een inclusieve arbeidsorganisatie werken mensen met en zonder arbeidshandicap samen aan een optimaal bedrijfsresultaat. Het UWV is ervan overtuigd dat veel werk kan worden gecreëerd door optimalisatie van werkprocessen, op zo'n manier dat ook de onderneming er beter van wordt.

UW OPLOSSING

» Het UWV analyseert de werkprocessen en destilleert de elementaire werkzaamheden: taken waarvoor geen opleiding nodig is en die vaak een routinematig karakter hebben. Deze worden samengevoegd tot een takenpakket voor mensen met een arbeidsbeperking. Zo kunnen zij andere medewerkers ontlasten en kunnen deze zich concentreren op de taken waarvoor zij zijn gekwalificeerd.

“Het moet wat opleveren voor het bedrijf”

UWV

La Guardiaweg 94-114
1043 DK Amsterdam
Telefoon (020) 687 36 76
E-mail henny.mulders@uwv.nl
www.uwv.nl